

Tuinhistorisch onderzoek

Uitvoeringsrichtlijn URL 6001

Voor een goede instandhouding van historische tuinen en parken is het belangrijk om kennis te hebben over de ontwikkelingsgeschiedenis van groen erfgoed. Wanneer is de tuin aangelegd, hoe is dat gebeurd, hoe zag het er destijds uit en wat is er daarna allemaal veranderd? Een deskundig uitgevoerd tuinhistorisch onderzoek geeft inzicht in de samenhang tussen de aanwezige historische elementen en de verschillende 'tijdslagen' in de tuin.

In dit infoblad staat informatie over belangrijke zaken die spelen bij tuinhistorisch onderzoek, hoe dat wordt uitgevoerd, en over het belang van het toepassen van de URL 6001.

Wat houden de Richtlijnen tuin-historisch onderzoek in?

Deze richtlijnen beschrijven het systematisch verrichten van tuinhistorisch onderzoek en het vaststellen van de cultuurhistorische waarden van groen erfgoed.

Een duurzaam resultaat

- Exact weten waarom en wat moet worden onderzocht.
- Alle onderdelen in kaart gebracht.
- Inzicht in wat absoluut behouden moet blijven.

Hoe goed tuinhistorisch onderzoek te garanderen?

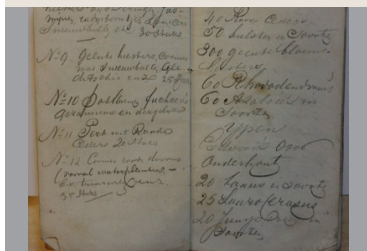
Tuinhistorisch onderzoek is complex en vraagt specifieke kennis op het gebied van de tuinkunstgeschiede-

nis, architectuur, landschapsontwikkeling en horticultuur. Daarom is het verstandig dit onderzoek te laten uitvoeren door in tuinhistorie gespecialiseerde onderzoeksbureaus die werken volgens de richtlijnen URL 6001. De URL beschrijft waaraan een goed tuinhistorisch onderzoek moet voldoen om als basis te kunnen dienen voor planvorming en instandhouding van groen erfgoed. De URL is te downloaden van de ERM-website: www.stichtingerm.nl. Meer informatie over groen erfgoed: www.groenerfgoedzorg.nl.

Wat is belangrijk bij goed tuinhistorisch onderzoek?

1. Plan van onderzoek, het begin

De eigenaar van een historische buitenplaats heeft wellicht plannen voor herstel en gebruik. Hij wil dan weten wat er wel of niet mogelijk is en waar hij rekening mee moet houden. Daarom geeft hij opdracht voor het uitvoeren van een tuinhistorisch onderzoek. Het doel van dit onderzoek wordt beschreven in het 'Plan van onderzoek'. Welk bronnen worden onderzocht? Zijn er nog oude plantenlijsten aanwezig? Bij de komende werkzaamheden zijn veel partijen betrokken. Het plan van onderzoek brengt al deze betrokkenen in kaart.

2. Systematisch bronnenonderzoek en rapportage

Er kunnen verschillende bronnen voorhanden zijn voor het bronnenonderzoek. Is er bijvoorbeeld iets bekend over de aanleg van de tuin? In archieven en literatuur zijn vaak gegevens te vinden: plantenlijsten of plattegronden uit verschillende tijdslagen. De onderzoeker kan met de oude kaarten de veranderende tuin bekijken. Is er iets van historische gelaagdheid zichtbaar en welke tuinonderdelen passen in welke tijdslaag? Staat die scheefgezakte linde in de oude plantenlijst? De onderzoeker legt alle gevonden gegevens zo goed mogelijk in woord en beeld vast.

3. Eenduidige waardestelling

Op basis van het onderzoek wordt een waardestelling opgesteld. Dat beschrijft hoe waardevol de cultuur- en tuinhistorische waarden van de tuin van deze buitenplaats zijn, hoe de verschillende elementen en tuinonderdelen er uitzien en hoe gaaf en zeldzaam ze zijn. Ook wordt aangegeven hoe waardevol de samenhang is tussen de tuinaanleg en de gebouwde elementen en wat de dendrologische en botanische waarde van de nog aanwezige beplanting is. De waardestelling maakt duidelijk wat allemaal belangrijk is om absoluut te behouden voor de toekomst. Hierop kunnen de herstel- en beheersmaatregelen worden gebaseerd.

